

9 Rådgivning om fødevarer, produktsikkerhed og kvalitet

A. Projektperiode

Projektstart: 01. januar 2008

Projektafslutning: 31. december 2008

Flerårigt basisprojekt.

B. Sammendrag af formål, indhold og konklusioner

Projektet omfatter formidling af viden i relation til fødevarer- og produktsikkerhed, herunder muligheder for produktudvikling, kvalitetssikring og daglig optimering af produktionen.

Projektets formål er at sikre, at specialrådgivningen sker på et opdateret grundlag, og herunder at den enkelte landmand har adgang til den nyeste viden på området og dermed får det optimale grundlag for at træffe konkrete beslutninger vedrørende fødevarer-sikkerhed, kvalitetssikring og procesoptimering i produktionen.

I 2008 har projektet omfattet både internationale og nationale aktiviteter med fokus på fødevarer-sikkerhed, kvalitetsstandarder og branchekoder.

Herudover er der arbejdet med forskellige værktøjer til kvalitetsstyring og procesoptimering.

C. Projektets faglige forløb

C.1 Projektforløbet

Projektforløbet i 2008 har omfattet en lang række aktiviteter - både internationale og nationale.

EU

I 2008 har der på europæisk plan været drøftelser om GMP – God produktionspraksis for primærsektoren. Herunder er den danske branchekode for primærsektoren blevet præsenteret som eksempel. Dette arbejde er foregået i regi af Copa Cocega med deltagelse i Quality Assurance Working Group.

EU har udarbejdet en grøn bog om kvalitet i landbrugsprodukter med oplæg til fremtidige tiltag inden for markedsstandarder, specifikke EU-standarder samt kvalitetskontrolordninger (3. parts auditerede). I samarbejde med Landbrugsrådet er der i efteråret 2008 givet indspark til denne grøn bog med viden og erfaringer på dette fagområde.

Danmark

Branchekode for primærproduktionen

I januar 2006 udgav Dansk Landbrug "Vejledning om god produktionspraksis" som en branchekode til landmænd og gartnerier med retningslinjer i at opfylde EU's krav om hygiejne i føder og fødevarerproduktionen.

I efteråret 2008 er der i samarbejde med Plantedirektoratet og Fødevareregion Syd foretaget en evaluering af branchekoden. Evalueringen skal vise, om branchekoden skal opdateres eller uddybes i forhold til hygiejneområdet (herunder krydsoverensstemmelseskrav). Herudover evalueres landmændenes brug af branchekoden.

Evalueringen vil danne baggrund for, hvilke aktiviteter der igangsættes i 2009 med henblik på opdatering af branchekoden og formidling heraf til hele primærproduktionen.

Produktstandarder i primærproduktionen

En gennemgående aktivitet i 2008 har været støtte omkring implementering af gældende lovgivning bl.a. i forbindelse med opdatering af produktstandarder samt kontrollen heraf. Det omfatter produktstandarder som Danish produktstandard, Englandsgrise samt Hedegaard Foods jord til bord koncept.

Der er herudover arbejdet med procesoptimering af kontrollen for at opnå højere effektivitet og sikkerhed i kontrollen samt nedsætte sagsbehandlingstiden.

Kvalitet i primærsektoren

Der er foretaget en generel opfølgning på indførelse af nye kvalitetsstandarder med relevans for primærsektoren. Dette omfatter deltagelse i branchemøder samt i møder med Fødevarerstyrelsen, Plantedirektoratet samt Direktoratet for FødevarerErhverv.

Rammeløsning Landbrug

I efteråret 2008 var der 5 miljø- og kvalitetscertificerede landbrug tilbage af de oprindelige 95 i Kvamilla-projektet, der startede op i 1995. For at inspirere og diskutere en udvikling eller afvikling af Rammeløsning Landbrug blev der arrangeret et idemøde den 3. december med en række indlæg om bl. a. arbejdsmiljøcertificering. På grund af manglende tilslutning blev mødet udskudt til 5. marts 2009.

Digital kvalitetshåndbog

For at sikre arbejdsgangene i forbindelse med produktcertificering af landbrugsprodukter, arbejdsmiljørådgivning af landmænd, udvikling af Ø90-programmer til brug for landmænd, stambogsføring af heste samt afvikling af kurser for landmænd og rådgivere er kvalitetshåndbogen omlagt til et nyt kvalitetsstyringssystem på URL-en www.lc.kvalitetshaandbog.dk. I dette system kan de enkelte brugere let indberette afvigelser, forbedringer og ideer, som kan efterbehandles og analyseres af de respektive ledere.

Procesoptimering

Der er afholdt et pilotprojekt omkring procesoptimering som et supplement til kvalitetssikring. Med baggrund i LEAN-principperne er der arbejdet med optimering af processer omkring udvikling og produktion af kurser. Den viden om procesoptimering, som er opsamlet fra pilotprojektet, danner basis for en række værktøjer, der kan bruges i sammenhæng med kvalitetsstyring og HACCP. Hermed kan man sikre, at en produktionsproces både har fokus på kvalitet, fødevarer sikkerhed og effektivitet.

C.2 Udbytte af projektet

EU

Arbejdet i samarbejde med Landbrugsrådet omkring grønbogen har resulteret i en fælles dansk tilkendegivelse til EU med ændringsforslag fra dansk side til markedsstandarder, EU-kvalitetsstandarder og kvalitetskontrolprogrammer.

Den danske branchekode har fået anerkendelse fra EU for sin enkelhed og brugervenlighed. Den har dannet forbillede for en række branchekoder i øvrige EU-lande.

Danmark

Evalueringen af branchekoden har vist, at der er behov for en opdatering på en række områder, for at den giver retningslinjer for, hvordan landmænd kan leve op til de nyeste krydsover-

ensstemmelseskrav. Samtidig har evalueringen vist, at branchekoden på trods af sin brugervenlighed ikke har fået den forventede udbredelse i landbruget. Der vil derfor i 2009 være behov for både en opdatering og en målrettet relancering af branchekoden over for landmændene.

D. Offentliggørelse vedr. projektet

Branchekoden, vejledning samt besvarelse af spørgsmål hertil er offentliggjort på hjemmesiden www.lr.dk/branchekode.

Der er offentliggjort en artikel "Råvarekvalitet og leverandører" i Food Plus nr. 5 – maj 2008, som beskriver branchekoder og kvalitetskoncepter i primærproduktionen. Målgruppen er danske fødevarer virksomheder, og formålet med artiklen er at informere om det høje niveau af kvalitetssikring i den danske primærproduktion.

E. Projektansvarlig

Liselotte Schou Hansen, tlf: 8740 5037, lish@landscentret.dk